

LBRIS

We know
books

HANYA
YANAGIHARA

Către paradis

Traducere din limba engleză
ADRIANA BĂDESCU

LITERA
București

CUPRINS

Cartea I. WASHINGTON SQUARE	11
Cartea a II-A. LIPO-WAO-NAHELE	197
Cartea a III-A. ZONA OPT.....	397

I

Își făcuse obiceiul ca, înainte de cină, să iasă la o plimbare prin parc: zece ture, lent pe cât îi plăcea în unele seri, cu pas repede în altele, și pe urmă înapoi pe scările casei și în camera lui pentru a se spăla pe mâini și a-și îndrepta cravata înainte de a coborî din nou la masă. Astăzi însă, la plecare, micuța slujnică i-a spus, întinzându-i mânușile: „Domnul Bingham a zis să vă reamintesc că fratele și sora dumneavoastră vin diseară la cină“, iar el a răspuns: „Îți mulțumesc, Jane, pentru că mi-ai reamintit“, de parcă ar fi uitat, iar ea a schițat o mică reverență și a închis ușa în urma lui.

Ar fi trebuit să meargă mai repede decât ar fi făcut-o dacă ar fi dispus de timpul lui, dar a constatat că procedează în mod voit invers, mergând cu pas rar, ascultând clic-clacul tocurilor sale pe pavaj ce răsună hotărât în aerul rece. Ziua era aproape pe sfârșite, iar cerul avea acea culoare aparte, mov-cherneală, pe care n-o putea vedea fără a-și aminti, dureros, de zilele de școală în care privea cum totul devenea întunecat, cum siluetele copacilor se dizolvau în fața lui.

Larna avea să vină în curând, iar el își luase doar haina subțire, dar se plimbă mai departe încrucișându-și brațele la piept și ridicându-și gulerul. Chiar și după ce clopotele bătură de cinci, continuă să meargă, ținând capul aplecat, și abia după ce încheie al cincilea tur se întoarse oftând pentru a o apuca spre nord, pe una dintre aleile spre casă, în sus pe scara perfect măturată. Ușa i se deschise în față înainte de a ajunge la ultima treaptă, iar majordomul întindea deja mâna să-i ia pălăria.

– În salon, domnule David.

– Îți mulțumesc, Adams.

În fața ușilor către salon se opri trecându-și în mod repetat mâinile prin păr – un obicei al său născut din nervozitate, așa cum își netezea iar și iar bucla de pe frunte atunci când citea ori desena, sau cum își trecea ușor arătătorul pe sub nas când cugeta ori își aștepta rândul în fața tablei de șah, sau ca atâtea alte maniere la care era predispus – înainte de a ofta iar și a deschide ambele uși deodată, într-un gest de încredere și siguranță de sine pe care firește că nu le poseda. Se uitară cu toții la el în grup, dar pasiv, nici încântați, nici dezamăgiți să-l vadă. Era doar un scaun, un orologiu, un șal drapat pe spătarul unei canapele, un obiect pe care ochiul îl înregistrase de atâtea ori, încât trecea acum pe lângă el, prezența sa fiind atât de familiară, încât fusese deja așezat și inclus în scenă înainte de ridicarea cortinei.

– Iar ai întârziat, spuse John fără a-i lăsa timp să deschidă gura, însă vorbise cu glas blând și nu părea să fie într-o dispoziție muștrătoare, deși niciodată nu puteai ști cu John.

– John, începu el ignorând comentariul fratelui său, dar strângându-i mâna și apoi pe cea a soțului lui, Peter. Eden, continuă sărutând-o întâi pe sora lui și pe urmă pe soția ei, Eliza, pe obrazul drept și pe una și pe cealaltă. Unde-i bunicul?

– În pivniță.

– Ah.

Zăboviră toți o clipă în tăcere, și timp de o secundă David simți vechea stinghereală pe care o încerca deseori, ca și când ei trei, frații Bingham, n-ar fi avut nimic să-și spună unii altora – sau mai degrabă n-ar fi știut cum să spună ceva – în lipsa bunicului lor, de parcă singurul element care le conferea reciproc realitate era nu sângele ori trecutul, ci el, bunicul.

– O zi plină? întrebă John.

David îi aruncă o privire scurtă, dar fruntea lui John era aplecată deasupra pipei, așa că nu-și putea da seama cui îi fusese adresată întrebarea.

Când era nesigur, putea descifra spusele lui John privind chipul lui Peter – Peter vorbea mai puțin, dar era mai expresiv, iar David își zicea adesea că ei doi operau ca o singură unitate de comunicare, Peter subliniind cu ochii și maxilarul spusele lui John, sau John articulând în cuvinte încruntăturile, grimasele și zâmbetele fugare de pe chipul lui Peter, dar de data asta fața lui Peter era inexpresivă, la fel de inexpresivă ca glasul lui John, și prin urmare deloc de ajutor, astfel că se văzu nevoit să răspundă ca și când întrebarea ar fi fost rostită clar, așa cum poate fusese.

– Nu prea rău, spuse, și adevărul răspunsului – caracterul său evident, mai presus de orice îndoială – era atât de incontestabil și de limpede, încât din nou lăsa impresia că se așternuse tăcerea și că până și John se rușina pentru că pusese o asemenea întrebare.

Pe urmă David s-a apucat să facă ceea ce făcea uneori, parcă anume ca să-și agraveze situația, adică să se explice, să încerce să pună în cuvinte și imagini felul în care curgeau zilele lui.

– Citeam...

Fu însă scutit de prelungirea umilirii, fiindcă, iată, bunicul intră în încăpere, ținând la vedere o sticlă de vin închisă la culoare, înfășurată într-un strat de praf gri-șobolan, trâmbițându-și triumful – o găsisse! – chiar înainte de a ajunge cu adevărat printre ei și spunându-i lui Adams să-l pună la decantat, că-l vor bea la cină.

– Ah, ia te uită, cât timp mi-a luat mie să găsesc afurisita de sticlă și-a făcut apariția o altă prezență minunată!

Îi zâmbi lui David, apoi se întoarse spre ceilalți pentru ca zâmbetul să-i includă pe toți, o invitație de a-l urma la masă, lucru pe care-l făcură, așa cum făceau într-o duminică în fiecare lună, toți șase la locurile lor obișnuite în jurul imaculatei mese de stejar – bunicul în capul ei, David la dreapta lui și apoi Eliza, John la stânga bunicului și după el Peter, Eden în celălalt capăt – cu obișnuitele lor conversații murmurate, banale: vești de la bancă, vești despre studiile lui Eden, vești despre copii, vești despre familia lui Peter și cea a Elizei. Afară, lumea se frământa și ardea – germanii înaintau tot mai mult în Africa, francezii

Își tăiau drum prin Indochina, iar dinspre Colonii veneau știri îngrijorătoare: împușcături, spânzurări și bătăi, incendieri, fapte prea cumplite pentru a zăbovi cu mintea asupra lor, și totuși atât de apropiate – dar nici un eveniment de felul acesta, mai cu seamă dintre cele mai apropiate de ei, nu avea voie să pătrundă în norul cinelor bunicului, unde totul era moale, iar ceea ce era dur devenea maleabil; chiar și limba-de-mare care fusese înăbușită atât de iscusit, încât trebuia s-o iei cu lingura, oasele cedând la cel mai delicat imbold al tacâmului. Și totuși era dificil, cu atât mai dificil, să nu permiți lumii de afară să intre; la desert, o șarlotă cu vin de ghimbir fină ca spuma de lapte, David se întrebă dacă și ceilalți se gândeau, asemenea lui, la acea rădăcină de ghimbir găsită în Colonii și adusă aici, în Statele Libere, și cumpărată de bucătăreasă cu bani mulți: Cine fusese forțat să sape și să scoată rădăcinile din pământ? Din ale cui mâini fuseseră luate?

După cină se reuniră în salon. În timp ce Matthew turna cafeaua și ceaiul, bunicul își schimbă ușor poziția în fotoliu, când Eliza sări deodată în picioare și spuse: „Peter, am tot vrut să-ți arăt ilustrația cu acea extraordinară pasăre de mare despre care ți-am povestit săptămâna trecută și mi-am promis că în seara asta n-o să mai uit; bunicule Bingham, pot să mă duc?“, iar bunicul încuviință și răspunse: „Desigur, copilă“, iar Peter se ridică și el și ieșiră din încăpere amândoi, braț la braț, Eden părând mândră fiindcă are o soție atât de bine conectată la tot ce se întâmplă în jur, care poate anticipa când vor cei din familia Bingham să rămână singuri și care știe cum să se retragă cu grație dintre ei. Eliza avea părul roșu și membrele groase, și când pășea prin salon micile ornamente de sticlă care decorau lămpile de masă tremurau și zornăiau, dar în această privință era iute și ușoară, și toți avuseseră ocazia să-i fie recunoscători pentru intuiția desăvârșită.

Deci urmau să poarte conversația despre care bunicul îi spusese lui David la începutul lui ianuarie. Și totuși în fiecare lună așteptaseră și în fiecare lună, după fiecare cină în familie – și

după prima Zi a Independenței, apoi după Paște, după 1 Mai, după aniversarea bunicului și după toate ocaziile speciale cu care se reunea grupul lor –, n-o purtaseră, n-o purtaseră și iar n-o purtaseră, iar acum, iată, era a doua duminică din octombrie și în sfârșit aveau să discute. Și ceilalți înțeleseseră imediat despre ce era vorba, așa că urmă un du-te-vino general, o revenire la platurile cu fursecuri începute și farfurioarele cu cești pe jumătate pline, o încrucișare generală a picioarelor și o îndreptare a spinărilor, cu excepția bunicului, care se adânci mai mult în fotoliu, făcându-l să scârțâie sub el.

– Pentru mine a fost important să vă cresc pe toți trei cu onestitate, încep, după una dintre tăcerile sale obișnuite. Știu că alți bunici n-ar deschide această discuție, fie dintr-un sentiment de discreție, fie pentru că nu ar suporta disputele și dezamăgirile care vor decurge inevitabil – și de ce ar face-o, când disputele pot avea loc după moartea respectivului, când el nu mai poate fi implicat? Eu nu sunt genul acela de bunic pentru voi trei, n-am fost niciodată, așa că mi se pare preferabil să vă vorbesc deschis. Dar – și aici se opri și se uită la fiecare în parte, cu o privire pătrunzătoare – asta nu înseamnă că am de gând să accept vreo dezamăgire acum: faptul că vă spun ceea ce vă voi spune nu înseamnă că există încă îndoieli în mintea mea; acesta e finalul subiectului, nu începutul lui. Precizez acest lucru ca să nu fie interpretări greșite, nici speculații – o auziți de la mine, cu propriile voastre urechi, nu citită de pe o hârtie în biroul lui Frances Holson, cu voi toți înveșmântați în negru. N-ar trebui să vă surprindă faptul că intenționez să-mi împart averea între voi trei în mod egal. Toți aveți de la părinții voștri bunuri personale, firește, însă i-am alocat fiecăruia dintre voi câteva dintre comorile mele, lucruri pe care cred că voi sau copiii voștri le veți aprecia individual. Precizările vor trebui să aștepte până ce nu voi mai fi cu voi. Altfel, sunt bani puși deoparte pentru copiii pe care i-ați putea avea. Pentru cei pe care îi aveți deja am înființat fonduri fiduciare: Eden, există câte unul pentru Wolf

și Rosemary; John, e și unul pentru Timothy. Și, David, există o sumă egală pentru fiecare dintre potențialii tăi moștenitori. Firma Bingham Brothers va rămâne sub controlul consiliului director, iar acțiunile vor fi împărțite între voi trei. Fiecare va păstra un loc în consiliu. Dacă veți decide să vă vindeți acțiunile, penalitățile vor fi severe, și trebuie să le oferiți celorlalți doi frați posibilitatea de a le cumpăra înaintea altora, la un preț redus, iar vânzarea va trebui aprobată de restul consiliului. Am discutat despre acest lucru cu fiecare dintre voi, înainte. Nimic din ceea ce vă spun nu este ieșit din comun.

Bunicul își schimbă din nou poziția în scaun. La fel făcură și frații, fiindcă știau că ceea ce urma era adevăratul clenci, și știau, și știau și că bunicul știa, că ceea ce decisese avea să-i nemulțumească pe unii dintre ei – întrebarea era doar pe care anume.

– Eden, anunță el mai departe, tu vei primi Frog's Pond Way și apartamentul de pe Fifth Avenue. John, tu vei primi domeniul Larkspur și casa din Newport.

Aerul păru mai dens și scânteietor când își dădură seama ce însemna asta: anume, că David avea să capete casa din Washington Square.

– Iar David, rosti bunicul lent, Washington Square. Și vila Hudson. În momentul acela păru obosit și se afundă și mai mult în fotoliu, apăsător de ceea ce părea a fi pură extenuare, nu prefăcătorie. După o tăcere prelungă spuse: Și asta-i tot, asta e decizia mea. Vreau ca toți să vă exprimați acordul, cu glas tare, acum.

– Da, bunicule, murmurară cu toții, apoi David își luă seama și adăugă: Îți mulțumesc, bunicule.

John și Eden, treziți din transă, îi urmară exemplul.

– Cu plăcere, răspunse bunicul. Deși să sperăm că vor mai trece mulți ani până când Eden va dărâma iubita mea coșmelie de la Frog's Pond.

Îi zâmbi, iar ea izbuti să-i întoarcă zâmbetul.

După acest moment, și fără ca vreunul dintre ei s-o spună clar, seara se încheie brusc. John sună pentru ca Matthew să-i cheme

pe Peter și Eliza și să le pregătească șaretele, apoi, după strângeri de mână și sărutări și luări de la revedere, se îndreptară toți spre ușa, iar frații lui și perechile lor începură să se înfofolescă în pelerine și șaluri și să se înfășoare în fulare, o procedură în mod normal gălăgioasă și îndelungă, cu declarații de ultim moment referitoare la masă, cu anunțuri și frânturi uitate de informații despre viețile din afara familiei, acum însă tăcută și scurtă, Peter și Eliza afișând deja expresia indulgentă, răbdătoare și înțelegătoare pe care toți cei căsătoriți cu un Bingham învață s-o adopte încă de la început. Plecară la finalul unei ultime runde de îmbrățișări și urări de rămas-bun care-l incluseră și pe David, măcar ca gest, dacă nu ca spirit și căldură.

După aceste cine de duminică, David și bunicul său obișnuiau să bea încă un pahar de porto ori un ceai în salon și să discute întâmplările serii – mici observații, la limita bârfei, bunicul fiind doar puțin mai acid, așa cum îi era felul și dreptul: Oare Peter nu-i păruse lui David doar o idee cam palid? Nu-i așa că profesorul de anatomie al lui Eden pare nesuferit? Dar în această seară, după ce ușa se închise și ei doi rămaseră singuri în casă, bunicul spuse că era obosit, că fusese o zi lungă și că se ducea la culcare.

– Desigur, răspunse David, deși nu-i fusese cerută permisiunea, însă și el voia să fie singur, să se gândească la cele întâmplăte, așa că își sărută bunicul pe obraz și rămase apoi vreme de un minut în lumina aurie a lumânărilor, la intrarea în ceea ce avea să devină într-o zi casa lui, înainte de a se întoarce și a urca în camera lui, cerându-i mai întâi lui Matthew să-i aducă încă o porție de șarlotă.

II

Nu crezuse că va putea să adoarmă și, într-adevăr, preț de ceea ce i se păru a fi ore îndelungi, zăcu treaz, știind că visa și totuși fiind conștient că simțea sub el bumbacul scrobrit al așternuturilor și că felul în care se odihnea, cu piciorul stâng îndoit ca un tri-unghi, avea să-l lase a doua zi țeașă, cu dureri. Și totuși se părea că a dormit, fiindcă atunci când deschise ochii se vedeau dungi fine de lumină albă acolo unde se apropiau draperiile fără a se împreuna, se auzea tropăit de cai pe străzi și, dincolo de ușa lui, cameristele circulau înapoi și încolo cu gălețile și măturile lor.

Zilele de luni erau întotdeauna cenușii pentru el. Se trezea cu angoasa serii precedente nediluată și încerca de obicei să se ridice din pat devreme, chiar înaintea bunicului, ca să poată simți și el că se alătură valului de activități care animă viețile celorlalți, că și el, la fel ca John, Peter sau Eden, are îndatoriri de care să se ocupe sau, ca Eliza, locuri în care trebuie să fie, și nu o zi la fel de nedefinită ca oricare alta, una pe care trebuie să se străduiască să și-o umple singur. Nu era adevărat că nu avea nimic: era, cu numele, șeful fundației caritabile a firmei și tot el era cel care aproba plățile către diversele persoane și cauze care, privite colectiv, ofereau un fel de istoric al familiei – luptătorii din rezistență care conduceau mișcarea în sud și organizațiile de binefacere care militau pentru a-i găzdui și a-i strânge laolaltă pe refugiați, grupul care promova educația negrilor, organizațiile care se ocupau de copiii abandonați și neglijați, cele care educă bietele mase de imigranți ce soseau zilnic pe țărmurile lor, oameni pe care un membru al familiei sau altul îi întâlneau în

cursul vieții și se lăsase înduioșat și pe care îi ajutau acum – și totuși, responsabilitatea sa se limita la aprobarea cecurilor și a cifrelor și cheltuielilor lunare pe care le înaintase deja contabililor și avocaților firmei secretara sa, o tânără eficientă pe nume Alma, care practic conducea fundația; el se afla acolo doar pentru a-și pune la dispoziție numele, ca un Bingham ce era. De asemenea, participa voluntar la diverse activități, așa cum ar fi făcut orice persoană bine-crescută și încă tânără: alcătuia pachete cu tifon și bandaje și unguente din plante pentru luptătorii din Colonii; tricota ciorapi pentru săraci; o dată pe săptămână preda un curs de desen la școala orfanilor finanțată de familia lui. Dar toate aceste activități și străduințe, combinate, însumau poate doar o săptămână de muncă într-o lună, așa că în restul timpului era singur și fără rost. Se simțea uneori ca și cum viața era ceva ce el doar aștepta să întrebuințeze, astfel că la sfârșitul fiecărei zile se întindea în pat cu un suspin, știind că trecuse prin încă o bucățică din propria-i existență și înaintase cu încă un centimetru către finalul ei firesc.

În dimineața aceasta însă era bucuros că se trezise târziu, fiindcă încă nu era sigur cum anume trebuia să înțeleagă evenimentele din ajun și spera că acum, cu mintea mai limpede, putea să cugete pe îndelete la ele. Sună să-i fie aduse ouă cu pâine prăjită și ceai și-și luă micul-dejun în pat, citind ziarele dimineții – o altă epurare în Colonii, fără alte precizări; un eseu încălțit scris de un filantrop excentric cunoscut pentru opiniile sale uneori extreme, care susținea încă o dată că privilegiul cetățeniei trebuia extins și asupra negrilor care trăiseră în Statele Libere înainte de fondarea lor; un articol lung, al nouălea în tot atâtea luni, celebrând a zecea aniversare a finalizării Podului Brooklyn, care restructurase traficul comercial în oraș, de această dată cu ilustrații mari și detaliate ale pilonilor săi înalți ce străjuiau fluviul –, apoi se spală, se îmbracă și ieși din casă, strigându-i lui Adams că avea să ia prânzul la club.